

PYOMETRA-

EN AV TIKENS VANLIGASTE ÅKOMMOR

BILD: ÅSA LINDHOLM, TEXT: RAGNVI HAGMAN & AIME AMBROSEN

Livmoderinflammation (pyometra) är en av de allra mest förekommande sjukdomarna hos tikar och det drabbar alla raser. Varje år drabbas ca 8 000 tikar i Sverige och får operera bort livmoder och äggstockar. Hormonella faktorer påverkar sjukdomsutvecklingen, liksom bakteriella. Tikar från vissa raser drabbas också mer än andra- vilket tyder på att även genetiken spelar roll. Var med ifrån början av forskningsprojektet där de genetiska faktorer som påverkar sjukdomen ska identifieras.

Livmoderinflammation kallas även pyometra (som betyder varfylld livmoder) och drabbar vanligtvis medelålders och äldre tikar. En tik kan även drabbas av inflammation av livmodersslemhinnan (endometrit) eller cystor i slemhinnan och det kan vara ett förstadium till pyometra.

Oftast syns symptom på sjukdomen inom 2 – 3 månader efter att tiken har löpt men ännu vet man inte fullt ut varför sjukdomen utvecklas förutom att den med säkerhet påverkas av både hormonella och bakteriella faktorer. Förloppet för i vilken takt pyometra framskrider varierar mycket mellan individer. I vissa fall kan genast bli akut eftersom den infekterade livmodern ofta orsakar blodförgiftning som kan vara livshotande. I andra fall verkar symptomen tillta långsamt över flera lopp tills det att pyometra utvecklas. Alla raser drabbas sporadiskt av livmoderinflammation men det är tydligt att vissa raser förekommer oftare i sjukdomsstatistiken. En sådan predisposition indikerar att sjukdomen i viss mån också är ärftlig.

DIAGNOS OCH BEHANDLING

Hos en tik med pyometra kan undersökningar visa en livmoder som blivit förstörd och varfylld på grund av inflammationen. Vid det här stadiet har tiken redan symptom som gör att hon ofta har ett mycket försämrat allmäntillstånd. Typiska kännetecken för pyometra är variga, brun-röda illaluktande flytningar, feber, minskad aptit, ökad törst och urinering, slöhet, kräkningar och diarré. Efter en klinisk undersökning bekräftas diagnosen med ultraljud eller röntgen och ofta tas även blodprover för att bedöma hur kraftig inflammationen är, om tiken har blodbrist eller om lever- och njurfunktion

försämrats på grund av att kroppen har en inflammation och infektion.

Den vanligaste och säkraste behandlingen för livmoderinflammation är att livmodern och äggstockarna opereras bort. Ofta är läget för tiken akut och operation måste ske omgående. I vissa fall, om tiken i övrigt har ett gott allmäntillstånd, finns det möjlighet att behandla sjukdomen medicinskt med medel som tömmer ut varet i livmodern kompletterat med medicin som dödar bakterierna (antibiotika). En tik som behandlas medicinskt har dock infektionen i kroppen under en tid och riskerar då att drabbas av endotoxemi som innebär att bakteriegifter läcker ut i blodet och orsakar ytterligare inflammation i kroppen. Säkraast är att alltid att operera bort källan till inflammationen. Risken för återfall vid nästa lopp vid medicinsk behandling är annars stor.

VI UNDERSÖKER ÄRFTLIGHETEN

Men mer kunskap om de genetiska faktorerna till en sjukdom är det lättare att förstå sjukdomsförloppet och hur det ska kunna förebyggas.

I vårt genetiska forskningsprojekt kommer vi att undersöka om det finns skillnader i arvsmassan hos hundar som drabbats av pyometra jämfört med friska hundar. Detta undersöks genom att analysera DNA som har utvunnits ur ett blodprov. Vi samlar just nu in blodprover från golden retriever, schäfer, west highland white terrier, labrador retriever, gråhund, jämthund och boxer. Blodproverna från en tik som haft livmoderinflammation behöver inte tas i samband med sjukdomen utan det går bra att samla in dem när som helst under hundens liv även efter det att tiken opererats.

Har du en tik av ovan nämnda raser som har eller har haft livmoderinflammation, gärna vid ung ålder (yngre än 4 år)?

Har du en frisk tik som är äldre än 8 år och som INTE haft livmoderinflammation?

Då kan du hjälpa oss i forskningen genom att skicka in ett blodprov till oss. Blanketter för att delta i studien samt instruktioner till provtagande veterinär finns att ladda ner på vår hemsida under fliken "Vår forskning" och projektbeskrivningen för pyometra. Där finns också kontaktuppgifter till projektansvariga om ni har frågor om projektet eller sjukdomen.

Tack för er medverkan!